

De kracht van groene diversiteit

Maatwerk in de regio leveren en tegelijkertijd in de voorhoede van de groene keten bewegen. Dat is de kern van de nieuwe strategie van de AOC Raad. Bestuursvoorzitter Medy van der Laan legt uit hoe dat kan en waarom een eigen groen domein een absolute voorwaarde is.

TEKST EN
FOTOGRAFIE
pieter boetzkes

'Nee, ik sta niet op de kandidatenlijst van D66", antwoordt Medy van der Laan heel beslist. Ze heeft het Kamerlidmaatschap nooit geambieerd. Niet voordat ze in 2003 op 34-jarige leeftijd staatssecretaris OCW werd en ook niet in de periode na haar vertrek uit het tweede Kabinet Balkenende in 2006. "Daar liggen mijn talenten niet." Ook heeft ze geen plannen om terug te gaan naar de Haagse politiek. "Geen 70-urige werkweken meer, maar meer tijd voor het gezin en een baan dichterbij huis." Sinds afgelopen augustus is ze algemeen directeur van de Kamer van Koophandel Oost Nederland. Een maand eerder werd ze bestuursvoorzitter van de AOC Raad. "Clemens Cornielje belde me en na mijn kennismaking met de AOC Raad was ik meteen enthousiast. Ik heb een groen hart, ben vegetariër en paardenliefhebber. Onderwijs – zeker het groene – vind ik buitengewoon interessant. Niet zozeer om het systeem maar in termen van uitkomst. Leiden we de jeugd op zodat ze gelukkige, goed functionerende en weerbare mensen worden die zich goed kunnen handhaven in de samenleving. Daar gaat het mij om." Dat de drieën-

heid 'hoofd', 'hart' en 'handen' in het groene onderwijs zo centraal staan, spreekt haar extra aan. "De kennis-economie is heel belangrijk, maar voor een goede balans in de samenleving moeten er twee stromen blijven. Naast die van het 'hoofd' en ook die van 'hart' en 'handen'. Vakmanschap moet meer waardering krijgen. Je ziet ook dat de politiek daar steeds meer naar vraagt. Het groene onderwijs is bij uitstek geschikt om ook 'hart en handen' op een hoger plan te brengen."

Groen

Van der Laan stapte in op een natuurlijk moment. AOC Raad en Aequor zaten midden in het denkproces dat later zou leiden tot het manifest Groene Urgentie. Dat denkproces zou zijn weerslag moeten krijgen in een nieuwe strategie voor de AOC Raad. Nu, negen maanden later, ligt die er in grote lijnen. Het groene onderwijs heeft duidelijk haar hart gestolen en ze ziet geweldige kansen. "Groen is ongelooflijk hip. Het maatschappelijk besef dat de uitputting van de aarde zijn einde kent, is enorm. Het is waarachtig mooi om vormen te vinden waarin je daarin mee kunt liften. Groen staat niet alleen voor agro, maar ook voor duurzaam, leefbaar en gezond. Het integreert toenemend

in andere domeinen. Techniek, economie, zorg. We staan voor een herdefiniëring van het groene domein. Het aoc-onderwijs gaat zich mederichten en profileren op die nieuwe betekenissen van groen."

Profielen

"Aoc's gaan voor onderwijskwaliteit, dat spreekt voor zich", begint Van der Laan haar toelichting op de strategie die de AOC Raad voor de komende jaren heeft vastgesteld. "Maar ze maken vanuit hun historie, positie in het veld en plek in Nederland hun eigen keuzes. Als voorzitter ben ik er om de verbinding tussen de verschillen vast te stellen en die samenhang te koesteren zonder dat die een keurslijf wordt voor individuele vrijheid en diversiteit." In de nieuwe strategie blijkt dat een belangrijk uitgangspunt.

Aan de hand van een eenvoudige matrix laat de bestuursvoorzitter zien dat aoc-onderwijs geen eenheidsworst is. Alle aoc's stellen zich als doel om op te leiden voor een groenere wereld. Maar voor de individuele instellingen, ja zelfs locaties, zijn er verschillende profielen mogelijk.

"Je kunt kiezen voor de puur inhoudelijk groene lijn die aansluit bij de agrosector. Daarbinnen heb je een traditioneel profiel en een meer toekomstgerichte oriëntatie. Bij dat

Mr. Medy van der Laan (1968) werkte na haar studie Nederlands Recht aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en de vooropleiding Harp aan het Conservatorium Arnhem tussen 1991 en 2003 bij verschillende ministeries. In 2002 werd ze gekozen tot Jonge Ambtenaar van het jaar. In 2003 werd ze als vertegenwoordiger van D66 benoemd tot staatssecretaris Cultuur en Media (OCW) in het tweede Kabinet Balkenende. Juni 2006 diende ze met de andere D66-bewindslieden

haar ontslag in als gevolg van het intrekken van de D66-steun aan het kabinet vanwege de blijvende onvrede met het vreemdelingenbeleid van minister Verdonk. Voordat ze in augustus 2009 algemeen directeur Kamer van Koophandel Oost Nederland werd, werkte ze als programmadirecteur van TCN Property Projects dat het Mediapark in Hilversum beheert. Sinds 1 juli 2009 is Medy van der Laan voorzitter van het bestuur van de AOC Raad.

laatste kan een school er bijvoorbeeld voor kiezen om de biologische tendens vorm te geven in het curriculum. Dat hoeft niet ieder aoc te doen. Als het op enkele plaatsen in Nederland gebeurt, is in die opleidingsbehoefte voorzien. Een school

‘Wij willen dat het groene domein een duidelijke, zichtbare positie heeft zodat het groene belang van de samenleving – de groene urgentie – geborgd is.’

kan zich echter evenwel richten op een meer traditionele opleiding voor de intensieve veehouderij. Daar is net zo goed behoefte aan.”

Heel andere profielen zijn er als de school zich expliciet op haar maatschappelijke rol en verbinding richt. “Ik noem dat crossovers”, aldus Van der Laan. “Je onderzoekt dan intersectorale ontwikkelingen, waar beroepsvarianten in combinatie met andere sectoren ontstaan. Techniek, economie, zorg. Denk bijvoorbeeld aan zorgboerderijen. Denk ook aan de groene vraagstukken van de steden: parken, leefbaarheid, stadskinderen die niet weten waar appels vandaan komen. Dat kunnen scholen inhoudelijk opzoeken.”

Voorhoede

Die diversiteit is volgens Van der Laan juist de kracht van de aoc's, op voorwaarde dat ze er ongeacht het profiel in slagen in de voorhoede van de ontwikkeling te zitten. De argumenten daarvoor zijn duidelijk. “Iedereen kijkt bij innovatie vooral naar Wageningen UR en ook wel het groene hbo, maar ik denk dat juist het groene mbo en ook het vmbo door hun stages mee moeten in die voorhoede van de groene keten.” Aoc's moeten daarvoor naar haar mening niet alleen een goede verbinding met het bedrijfsleven maken, maar ook meer dan voorheen de groene kolom opzoeken. “Aoc's houden zich niet bezig met wetenschap en innovatie, maar wat daaruit voortkomt heeft wel zijn weerslag op de onderwijsinhoud van het vmbo en mbo. Daarom moeten we Wageningen UR en de groene hogescholen veel maar betrekken bij hun onderwijsinhoudelijke kant. Hen vragen waar ze in de voorhoede zitten en hoe die zo snel mogelijk vertaald kan worden naar het vmbo en mbo.” Voor scholen die zich meer richten op hun maatschappelijke rol ligt er de opdracht om verbinding te zoeken met roc's en niet-groene vmbo-scholen. “De maatschappij laat zich niet leiden door de indeling van de overheid. Opleidingen moeten de ‘toevallige’ ontwikkelingen in de beroepenmarkt volgen. Ik constateer overigens dat de scholen daar nu al heel goed in slagen.”

Fundament

Om als aoc-onderwijs in de voorhoede te zitten, up tot date te zijn, is volgens Medy van der Laan een

geweldige uitdaging die een afzonderlijk groen domein en zelfstandige instellingen veronderstelt. “Wij willen dat het groene domein een duidelijke, zichtbare positie heeft zodat het groene belang van de samenleving – de groene urgentie – geborgd is. Aoc's moeten daarom ook zelfstandige instellingen blijven met een eigen profiel en een eigen instellingspositie. We zijn er ten diepste van overtuigd dat dit de enige manier is om ‘groen’ voldoende zwaar te laten meewegen. Vanuit zo'n fundament reik je naar buiten en zoek je samenwerking. Als die verankering er niet is, heb je geen gelijkwaardige positie en raak je ondergesneeuwd.”

Positionering onder het ministerie van LNV biedt daarbij volgens Van der Laan de beste garantie om dat zware profiel te krijgen en om wezenlijke invloed uit te kunnen oefenen, ook in intersectoraal perspectief. “Onder OCW is de kans meer aanwezig dat je als groen onderwijs vermorzeld wordt. Bij LNV heb je die borging van een eigen zichtbare positie en ook de agriketen als zelfstandig fenomeen in relatie tot onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven. Dat is absoluut beter. Gewoon ook door de politieke aandacht omdat de sector dan een eigen minister heeft.”

De kans dat LNV als gevolg van de heroverweging gaat verdwijnen, acht Van der Laan overigens ondanks allerlei geluiden daarover klein. “Zolang ik in het Haagse heb verkeer – zo'n 20 jaar – werd die discussie over herindeling van departementen gevoerd. Je weet het natuurlijk nooit, maar ik zie het niet snel gebeuren. Herschikking van departementen kost verschrikkelijk veel geld en levert peanuts op in vergelijking met de 30 miljard die bezuinigd moet worden. Er zijn andere maatregelen die veel meer geld opleveren. Bovendien zullen bij een kabinetvorming uit misschien wel vier partijen heel wat ministersposities te verdelen moeten zijn om iedereen tevreden te krijgen.”